

Lausuntopyyntö Hämeenlinna HAO / Maksukortit

Kunnanhallitus 26.10.2026

171/02.00/2022

Asian valmistelija(t): talous- ja hallintojohtaja Matias Penttinen

Valtuutettu ja kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja Kalle Willman on jättänyt kunnallisvalituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Joutsan kunnanhallituksen päätöksestä 21.9.2026 / § 201, oikaisuvaatimus / kunnan maksukortit ja kortinhaltijat. Hämeenlinnan hallinto-oikeus pyytää Joutsan kunnalta asiassa lausuntoa.

Joutsan kunnanhallitus pyytää, että Hämeenlinnan hallinto-oikeus hylkää valituksen kokonaisuudessaan. Kunnanhallitus katsoo, ettei valituksessa ole esitetty sellaisia oikeudellisia perusteita, joiden nojalla kunnanhallituksen 21.9.2026 § 201 tekemä päätös tai sen perusteena oleva kunnanjohtajan viranhaltijapäätös olisi kumottava. Kunnanhallitus viittaa asiassa 21.9.2026 §:ssä 201 tekemäänsä päätökseen ja sen perusteluihin ja lausuu valituksen johdosta lisäksi seuraavaa.

Valituksessa katsotaan, että kunnanhallituksen jäsenellä olisi asemansa perusteella oikeus saada kaikki tehtävän hoitamiseksi tarpeellisiksi katsomansa tiedot ja että maksukortin haltijan henkilöllisyys tulisi tämän vuoksi yhdistää korttikohtaisiin ostotietoihin. Kunnanhallitus ei yhdy tähän tulkintaan.

Luottamushenkilön tiedonsaantioikeus ei ole yleinen ja rajoittamaton oikeus saada mitä tahansa kunnan hallussa olevaa tietoa halutussa muodossa. Tiedonsaantioikeutta on arvioitava suhteessa luottamushenkilön käsiteltävänä olevaan tehtävään sekä pyydettyjen tietojen tarpeellisuuteen kyseisen tehtävän hoitamisessa. Tässä asiassa on lisäksi erotettava toisistaan yhtäältä olemassa oleviin viranomaisen asiakirjoihin kohdistuva tietopyyntö ja toisaalta pyyntö siitä, että viranomainen muodostaisi hallussaan olevista eri tiedoista uuden tietokokonaisuuden.

Valituksessa itsessään todetaan, että valittajalle on toimitettu maksukorteilla vuonna 2025 tehtyjä ostoja koskevia tietoja korttinumeroitain. Kiista kohdistuu siten erityisesti siihen, onko kunnan muodostettava korttinumeroiden ja haltijoiden nimien välinen yhdistelmä valittajan pyytämässä muodossa. Kunnanhallitus katsoo, ettei luottamushenkilön tiedonsaantioikeudesta sellaisenaan seuraa velvollisuutta muodostaa tällaista uutta asiakirjaa tai tietokoostetta.

Kunnanhallitus ei ole perustanut ratkaisuaan siihen, että julkisten varojen käyttö olisi sinänsä valvonnan ulkopuolella. Julkisten varojen käytön asianmukainen valvonta on kunnalle olennainen tehtävä. Tästä ei kuitenkaan seuraa, että jokainen maksukortin käyttöä koskeva tieto olisi kaikissa tilanteissa annettava juuri pyydettyssä muodossa tai että viranomaiselle muodostuisi velvollisuus yhdistellä tietoja uudeksi henkilökohtaiseksi kokonaisuudeksi.

Valittaja perustelee vaatimustaan myös kunnanhallituksen valvontatehtävällä. Valituksessa katsotaan, ettei ostojen asianmukaisuutta voida valvoa ilman tietoa siitä, kuka ostot on tehnyt.

Kunnanhallitus katsoo, ettei sisäistä valvontaa koskevista tehtävistä voida johtaa yksittäiselle kunnanhallituksen jäsenelle yleistä oikeutta määritellä, missä muodossa kunnan on hänelle tietoja tuotettava.

Kunnan sisäinen valvonta on osa kunnan johtamis- ja hallintojärjestelmää. Yksittäisen luottamushenkilön tiedonsaantioikeus ja kunnanhallituksen toimielimenä suorittama sisäinen valvonta eivät ole sama asia. Valituksessa kerrotaan myös, että valittaja oli keväällä 2026 esittänyt kunnanhallituksen tai sen nimeämän työryhmän suorittavan ostolaskuihin liittyvää sisäistä tarkastusta, mutta kunnanhallituksen enemmistö ei hyväksynyt esitystä. Se, ettei toimielin ole päättänyt järjestää tarkastusta yksittäisen jäsenen ehdottamalla tavalla, ei sellaisenaan laajenna kyseisen jäsenen henkilökohtaista tiedonsaantioikeutta.

Valittaja katsoo kunnanjohtajan olleen esteellinen tekemään 11.8.2026 § 12 päätöksen sillä perusteella, että kunnanjohtaja itse käyttää kunnan maksukorttia ja että pyydetty aineisto voisi sisältää hänen maksukorttinsa käyttöä koskevia tietoja. Kunnanhallitus kiistää esteellisyysväitteen. Asiassa ratkaistavana oleva kysymys on ollut tietopyynnön käsitteleminen ja pyydettyjen tietojen luovuttaminen. Päätöksellä ei ole ratkaistu kunnanjohtajan oman maksukortin käytön hyväksyttävyyttä eikä hänen henkilökohtaista vastuutaan yksittäisistä hankinnoista. Se, että viranhaltija saattaa itse kuulua yleisesti tietopyynnön kohteena olevaan henkilöryhmään, ei vielä itsessään osoita hallintolaissa tarkoitettua esteellisyyttä. Valituksessa esitetty seikka kunnanjohtajan omasta maksukortin käytöstä ei kunnanhallituksen käsityksen mukaan osoita sellaista henkilökohtaista erityistä intressiä, jonka perusteella hän olisi ollut esteellinen ratkaisemaan viranomaiselle osoitettua tietopyyntöä.

Valituksessa esitetään uutena esteellisyyisperusteena myös, että kunnanhallituksen puheenjohtaja Pauliina Maukonen olisi ollut esteellinen asian käsittelyssä 21.9.2026, koska hän valittajan ilmoituksen mukaan hyväksyy kunnanjohtajan maksukortilla tekemiä ostoja. Kunnanhallitus kiistää myös tämän esteellisyysväitteen. Pelkästään virka- tai luottamustehtävään kuuluva osallistuminen kunnan normaaliin taloushallinnon hyväksymis- tai valvontamenettelyyn ei sellaisenaan merkitse henkilökohtaista intressiä tietopyyntöasian lopputulokseen. Valituksessa ei ole osoitettu sellaista puheenjohtajan henkilökohtaista etua, vahinkoa tai muuta erityistä olosuhdetta, jonka perusteella hänen puolueettomuutensa asian käsittelyssä olisi objektiivisesti vaarantunut.

Esittelijä

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Pauliina Maukonen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää Hämeenlinnna hallinto-oikeudelle yllä olevan lausunnon.

Päätös